

2021: Waardevolle vernieuwingsbewegingen

Veranderingen in de zorg en activiteiten LOC

Tekst: **Marthijn Laterveer**

In 2020 werden er diverse nieuwe en vernieuwde wetten in de zorg van kracht, zoals de vernieuwde Wmcz. Door corona liep alles anders dan verwacht en gepland. Maar juist in deze periode hebben we ook veel geleerd. Zo heeft LOC veel meer diensten en activiteiten digitaal uitgevoerd. Een overzicht van de veranderingen in de zorg in 2021. En een inkijkje in de plannen van LOC voor 2021.

Wat verandert er in 2021?

In 2021 worden geen nieuwe zorgwetten ingevoerd. Er is veel aandacht voor goede invoering van de wetten die in 2020 van kracht werden. Zoals programma's om de Wet zorg en dwang en de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg in praktijk te brengen. Waarbij dat wel tot een wijziging van deze wetten kan leiden. Ook is er

aandacht voor de uitvoering van de vernieuwde Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen. Daar is geen groot landelijk programma voor. LOC zal cliëntenraden en ook bestuurders hierbij helpen.

Zorgverzekeringswet

Het eigen risico blijft in 2021 gelijk: € 385,- per jaar. Er zijn in 2021 diverse wijzigingen in de basisverzekering:

- Een deel van de mensen met COPD krijgt meer behandelingen voor oefentherapie vergoed.
- Ouderen met multiproblematiek, mensen met niet-aangeboren hersenletsel, een verstandelijke beperking of progressieve neurologische aandoeningen (zoals MS, Huntington) krijgen dagbehandeling in groepsverband vergoed.
- Mensen met niet aangeboren hersenletsel, een verstandelijke beperking of met progressieve neuro-

“Medezeggenschap versterken, raden ondersteunen en vernieuwingsbewegingen opzetten zijn speerpunten in 2021”

Wie zorg nodig heeft, moet zoveel mogelijk zijn eigen leven kunnen blijven leiden met passende zorg en behoud van betekenisvolle relaties.

logische aandoeningen (zoals MS, Huntington) krijgen zittend ziekenvervoer naar een dagbehandeling vergoed.

- Mensen die een orgaan hebben afgestaan, hoeven voor zorgkosten die daaruit voortvloeien na 13 weken geen eigen risico meer te betalen.

Wet langdurige zorg

- Mensen die hun leven lang intensieve geestelijke gezondheidszorg nodig hebben, kunnen vanaf 2021 toegang krijgen tot de Wet langdurige zorg. Het gaat hierbij naar verwachting om 10.000 mensen die permanent toezicht of 24 uur per dag zorg in de nabijheid nodig hebben. Zij krijgen tot nu toe zorg en ondersteuning vanuit de Wet maatschappelijk ondersteuning en/of de Zorgverzekeringswet.

Jeugdwet

- Vanaf 2021 verandert het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet. Het woonplaatsbeginsel is een hulpmiddel om te bepalen welke gemeente verantwoordelijk is voor de jeugdhulp aan een jongere. Met ingang van 2021 ligt de verantwoordelijkheid bij de gemeente waar de jongere zijn woonadres heeft volgens de Basisregistratie Personen. Dit geldt voor jeugdhulp

zonder verblijf. Bij jeugdhulp met verblijf is de woonplaats: de gemeente waar de jongere voor het verblijf woonde volgens de Basisregistratie Personen.

Wet maatschappelijke ondersteuning

Er zijn geen wettelijke wijzigingen in 2021. Maar gemeenten kunnen er wel voor kiezen de ondersteuning anders te organiseren. Onder andere om financiële tekorten op te lossen.

Wat doet LOC in 2021?

Visie als basis

LOC wil bereiken dat mensen een waardevol leven kunnen leiden. Ook als zij om welke reden dan ook zorg en ondersteuning nodig hebben. Bijvoorbeeld omdat zij vanwege hun leeftijd beperkingen ervaren, door psychische problemen vastlopen, of een gezin niet goed draait, door lichamelijke of verstandelijke beperkingen. Wij willen dat mensen waardevolle relaties kunnen aangaan met wie hen dierbaar zijn. Dat zij activiteiten kunnen doen die zij graag ondernemen en die iets bijdragen. Dat zij kunnen werken aan wie zij willen zijn of willen worden. En zo het gevoel hebben dat hun leven

Veel mensen hebben het gevoel dat systemen, wetten en protocollen leidend zijn geworden. Terwijl het om mensen gaat.

zin heeft. Ook als zij zorg en ondersteuning nodig hebben. Daarbij hebben hulpverleners de ruimte en vaardigheden om in dialoog met mensen zelf en hun naasten passende oplossingen te zoeken. Wetend dat ieder mens anders is. Regels en systemen zijn zo gemaakt dat ze helpend zijn in die dialoog. LOC heeft dit perspectief vastgelegd in de visie 'Waardevolle zorg - Over de toekomst van de gezondheidszorg heden-2050'. Alles wat LOC doet is gebaseerd op de visie Waardevolle zorg.

Toegevoegde waarde

In 2020 heeft LOC nog eens kritisch gekeken waar we echt het verschil kunnen maken. En ook in de praktijk het perspectief op waardevolle zorg dichterbij kunnen brengen. Daar komen twee speerpunten uit voor 2021:

- medezeggenschap versterken en cliëntenraden ondersteunen;
- vernieuwingsbewegingen opzetten en faciliteren.

Versterken medezeggenschap

LOC helpt cliëntenraden en andere medezeggenschapsorganen om hun werk zo goed mogelijk te doen. Met als doel om het leven van individuen die zorg nodig te verbeteren.

In 2021 investeert LOC in het bijzonder in:

- ontwikkelen digitale leeromgeving voor cliëntenraden;
- nieuwe digitale en fysieke cursussen;
- meer uren voor adviseurs om cliëntenraden te ondersteunen;
- ontwikkelen nieuwe publicaties voor cliëntenraden;
- helpen opzetten nieuwe cliëntenraden (met speciale aandacht voor jeugdzorg);
- organiseren van (digitale) regionale bijeenkomsten voor cliëntenraden om uit te wisselen met andere cliëntenraden in de regio;
- verduidelijking mogelijkheden diensten op maat.

Uiteraard zal LOC de huidige dienstverlening ook voortzetten. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het tijdschrift, de nieuwsbrieven, het digitale platform www.clientenraad.nl, de Vraagbaak en de Expertpools Zorg & Geld en Bouw.

Daarnaast heeft LOC door de jaren heen een groot netwerk opgebouwd. Zoals bij ministeries, parlement, brancheorganisaties, inkopers en toezichthouders. Daarmee bespreekt LOC regelmatig wat onder cliëntenraden leeft. Afhankelijk van de behoeften geven

we deze belangenbehartiging samen met betrokken cliëntenraden vorm.

Vernieuwingsbewegingen

Al jaren komen bij LOC verhalen binnen over hoe mensen de zorg ervaren. Rode draad is dat heel veel mensen het gevoel hebben dat systemen, wetten en protocollen leidend zijn geworden. Terwijl het in de zorg juist om mensen gaat. Dat in de praktijk veranderen gaat langzaam en moeilijk. LOC wil niet alleen roepen dat het anders moet, maar heeft ervoor gekozen zich daar ook actief voor in te zetten. Ook hierbij is de visie 'Waardevolle zorg' richtinggevend.

Daarom neemt LOC het initiatief voor het opzetten van vernieuwingsbewegingen. In de diverse zorgsectoren en ook in het onderwijs dat opleidt voor de zorg. Zodat wat er speelt tussen de mensen die zorg nodig hebben, hun naasten en de zorgverleners werkelijk centraal komt te staan. Wie zorg nodig heeft, moet zoveel mogelijk zijn eigen leven kunnen blijven leiden met zorg die daarbij past en met behoud van betekenisvolle relaties. Naasten die een bijdrage willen leveren, mogen dat en worden daarvoor gewaardeerd. En iedereen die in de zorg werkt moet weer verantwoordelijkheid durven nemen om zo de passie te kunnen ervaren die de reden is geweest om voor dit werk te kiezen.

Dat vraagt een fundamentele verandering van de zorg, van de zorg-/onderwijsorganisaties en van de partnerorganisaties die bij de zorg betrokken zijn, zoals inkopers, toezichthouders en overheden. Juist daarom doen we het samen: alle betrokkenen doen mee in de bewegingen. Zoals mensen die zorg krijgen, naasten, medewerkers, cliëntenraden, beleidsmedewerkers, managers, ondersteunende diensten, bestuurders, raden van toezicht. En ook zorgkantoren/zorgverzekeraars, gemeenten, ministeries en inspecties. Samen werken we aan waardevolle zorg.

“Alles wat LOC doet is gebaseerd op de visie Waardevolle zorg”

In 2021 gaat het om de volgende vernieuwingsbewegingen:

- Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg. Deze beweging is nu een aantal jaren zeer succesvol bezig. In 2021 werkt de beweging onder andere aan:
 - vergroten van het levensgeluk van bewoners door steeds te kijken wat vrijheid en veiligheid voor bewoners en naasten betekenen;
 - vernieuwing van het onderwijs dat opleidt tot de zorg;
 - de verbinding van het verpleeghuis met de buurt of het dorp eromheen;
 - de rol van techniek in de zorg;
 - maximaal behulpzaam zijn als ondersteunende diensten;
 - lessen uit de ervaringen met corona.
- Radicale vernieuwing jeugdzorg. In 2021 maken we hier een start mee. We geven samen met jongeren, ouders, hulpverleners, bestuurders, gemeenten, overheden en anderen vorm aan deze nieuwe beweging.
- Radicale vernieuwing langdurige geestelijke gezondheidszorg. Er zijn al veel enthousiaste organisaties die mee willen doen. Zodra de financiering rond is willen we hiermee starten.

Diensten afnemen bij LOC

Cliëntenraden en andere medezeggenschapsorganen kunnen lid worden van LOC. Daarmee is het mogelijk zonder bijbetaling van veel diensten en producten gebruik te maken. Zoals cursussen, brochures en tijdschrift. Cliëntenraden die geen lid zijn van LOC kunnen dienstverlening op maat inkopen. Zoals trainingen op maat of begeleiding bij het opzetten van een nieuwe structuur van de medezeggenschap. LOC is bereikbaar via www.clientenraad.nl, 030 284 32 00 of vraagbaak@loc.nl

Zie ook het artikel op pagina 12 over nieuwe vormen van dienstverlening van LOC.

De artikelen op pagina 17 en 30 gaan in op de vernieuwingsbewegingen in de jeugdzorg en het zorgonderwijs.

Marthijn Laterveer is coördinator LOC Waardevolle zorg.